

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-804/19 – 1

Lieta C-804/19

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2019. gada 31. oktobris

Iesniedzējtiesa:

Landesgericht Salzburg (Austrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 23. oktobris

Prasītāja:

BU

Atbildētāja:

Markt24 GmbH

[..]

AUSTRIJAS REPUBLIKA

LANDESGERICHT SALZBURG [ZALCBURGAS APGABALTIESAS] [..]

KĀ DARBA UN SOCIĀLO LIETU TIESAS [..]

[..]

LĒMUMS

LIETĀ:

prasītāja [..]

BU [..]

[..]

[AUSRIJA]

[..]

atbildētāja [..]

Markt24 GmbH [..]

[..]

85716 Unteršleisheima [*Unterschleißheim*] [..]

VĀCIJA [..]

par:

2962,80 EUR un tiesāšanās izdevumiem (ikmēneša darba samaksa)

I Eiropas Savienības Tiesai atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantam tiek uzdoti šādi jautājumi prejudiciālā nolēmuma sniegšanai:

1) Vai Regulas (ES) Nr. 1215/2012 21. pants ir jāpiemēro darba tiesiskajām attiecībām, kuru gadījumā Austrijā gan tika noslēgts darba līgums saistībā ar darbu Vācijā, tomēr darba ņēmēja, kura, vairākus mēnešus uzturējās Austrijā darba gatavībā, darbu neveica?

Ja uz pirmo jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši:

2) Vai Regulas (ES) Nr. 1215/2012 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka var tikt piemērota tāda valsts tiesību norma kā *Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz* [Likuma par darba un sociālo lietu tiesu] (turpmāk tekstā – “ASGG”) 4. panta 1. punkta a) apakšpunkts, ar ko darba ņēmējai ir ļauts (atvieglotā veidā) celt prasību savā dzīvesvietā, kurā tā dzīvoja laikā, kad pastāvēja darba tiesiskās attiecības, **[oriģ. 2. lpp.]** vai darba tiesisko attiecību izbeigšanas brīdī?

3) Vai Regulas (ES) Nr. 1215/2012 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka var tikt piemērota tāda valsts tiesību norma kā *ASGG* 4. panta 1. punkta d) apakšpunkts, ar ko darba ņēmējam ir ļauts (atvieglotā veidā) celt prasību vietā, kurā ir jāizmaksā darba samaksa vai tā bija jāizmaksā viņa darba tiesisko attiecību izbeigšanas brīdī?

4) Ja uz otro un trešo jautājumu tiek atbildēts noliedzoši:

4.1) Vai Regulas (ES) Nr. 1215/2012 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādu darba tiesisko attiecību gadījumā, kā ietvaros darba ņēmēja darbu nav veikusi, prasība ir jāceļ dalībvalstī, kurā darba ņēmēja uzturējās darba gatavībā?

4.2) Vai Regulas (ES) Nr. 1215/2012 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādu darba tiesisko attiecību gadījumā, kā ietvaros darba ņēmēja darbu nav veikusi, prasība ir jāceļ dalībvalstī, kurā tika sagatavots un noslēgts darba līgums, arī ja tajā ir ietverta vienošanās par darba veikšanu vai šāda darba veikšana ir tikusi plānota citā dalībvalstī?

Ja uz pirmo jautājumu tiek atbildēts noliedzoši:

5) Vai Regulas (ES) Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkts ir jāpiemēro darba tiesiskajām attiecībām, kuru gadījumā Austrijā gan tika noslēgts darba līgums saistībā ar darbu Vācijā, taču darba ņēmēja, kura, vairākus mēnešus uzturējās Austrijā darba gatavībā, darbu neveica, ja var tikt piemērota tāda valsts tiesību norma kā ASGG 4. panta 1. punkta a) apakšpunkts, ar ko darba ņēmējai ir ļauts (atvieglotā veidā) celt prasību savā dzīvesvietā, kurā tā dzīvoja laikā, kad pastāvēja darba tiesiskās attiecības, vai darba tiesisko attiecību izbeigšanas brīdī, vai arī ja var tikt piemērota tāda valsts tiesību norma kā ASGG 4. panta 1. punkta d) apakšpunkts, ir ļauts (atvieglotā veidā) celt prasību vietā, kurā ir jāizmaksā darba samaksa vai tā bija jāizmaksā viņa darba tiesisko attiecību izbeigšanas brīdī?

II Tiesvedība tiek apturēta līdz Tiesas nolēmuma pieņemšanai (*Gerichtsorganisationsgesetz* [Tiesu darba organizācijas likuma] (turpmāk tekstā – “GOG”) 90.a pants).

Pamatojums

1. Argumenti un fakti

Ar 2018. gada 27. aprīļa prasību prasītāja lūdz atbildētājai izmaksāt vēl neizmaksāto darba samaksu, proporcionālos īpašos maksājumus kā arī finansiālo atlīdzību par neizmantoto atvaļinājumu kopā 2962,80 EUR bruto apmērā par periodu no 2017. gada 6. septembra līdz 2017. gada 15. decembrim. Pēc būtības prasītāja norādīja, ka viņa periodā no 2017. gada 6. septembra līdz 2017. gada 15. decembrim [oriģ. 3. lpp.] bija nodarbināta pie atbildētājas kā apkopēja. Vienošanās esot notikusi par darba samaksu 753,42 EUR bruto apmērā, tātad 639,15 EUR neto mēnesī par nepilna daba laika darbu. Darba tiesiskās attiecības esot izbeigušās brīdī, kad atbildētāja viņu atlaida. Tiesai, kurā ir celta prasība, esot jurisdikcija, jo atbildētājai darba tiesisko attiecību uzsākšanas brīdī Zalsburgā bija birojs. Prasītāja turklāt iesniedza trīs algas aprēķinus par 2017. gada septembri, oktobri un novembri. Šajos aprēķinos atbildētāja ir norādīta kā darba devējs un par septembri ir norādīta summa 626,40 EUR bruto (531,69 EUR neto), par oktobri – 753,42 EUR bruto (639,50 EUR neto) un par novembri – 753,42 EUR bruto (628,15 EUR neto) apmērā.

Tā kā prasība atbildētājai nevarēja tikt paziņota, lai gan tika veikti vairāki paziņošanas mēģinājumi dažādās adresēs ar pasta un *Amtsgericht* [pirmās instances tiesas] starpniecību, un par atbildētājas pārstāvju uzturēšanās vietu informācijas nav, ar 2018. gada 26. decembra lēmumu [...] atbildētājai tika iecelts pilnvarotais pārstāvis dokumentu saņemšanai (procesuālais pilnvarotais pārstāvis neierašanās gadījumā) saskaņā ar *Zivilprozessordnung* [Civilprocesa kodeksa] (turpmāk tekstā – “ZPO”) 116. pantu. Tas ar 2019. gada 7. janvāra procesuālo rakstu [...] apstrīdēja gan Austrijas tiesu jurisdikciju, gan piekritību.

Atbildētājas juridiskā adrese saskaņā ar *Amtsgericht München* [Minhenes pirmās instances tiesas] izrakstu no *HRB* [komercrēģistra B nodaļas] 233607. ieraksta ir Unteršleisheimā, Minhenes apriņķī [...]. Prasītājas dzīvesvieta ir [Austrijā]. Prasītāju uzrunāja vīrietis, kurš apgalvoja, ka viņš pazīstot labu uzņēmumu, kas meklē darbiniekus. Tad prasītāja parakstīja darba līgumu par uzkopšanas darbu veikšanu. Parakstīšana notika nevis atbildētājas biroja telpās, bet gan maiznīcā Zalcburgā, pasta indekss 5020. Vienošanās paredzēja, ka darbs tiks uzsākts 2017. gada 6. septembrī. Taču atbildētāja prasītāju nenodarbināja. Tomēr viņu varēja sasniegt telefoniski un viņa bija gatava strādāt. Taču faktiski viņa neveica uzkopšanu un arī neveica citus darbus atbildētājas labā. Vienošanās paredzēja, ka prasītājai darbs ir jāveic Minhenē. Prasītājai nebija atbildētājas darbinieka, ar kuru viņa bija noslēgusi darba līgumu, telefona numura. Uz darba līguma atbildētājas zīmoga nospiedumā ir norādīts Austrijas telefona numurs un Vācijas adrese. Prasītāja periodā, kamēr pastāvēja darba tiesiskās attiecības, nesaņēma nedz darba samaksu, nedz arī algas aprēķinu. Viņa kā trīs citi atbildētājas darbinieki bija reģistrēti Austrijas sociālās apdrošināšanas iestādē kā darba ņēmēja ar algu 753,42 EUR apmērā līdz 2017. gada 15. decembrim.

Landesgericht Salzburg kā darba un sociālo lietu tiesā izskatīšanā atrodas/atradās (kopā ar prasītājas [orig. 4. lpp.] lietu) kopā trīs lietas darba tiesību jomā pret atbildētāju. Pārējās tiesvedības noslēdzās ar spriedumu un tostarp tika arī konstatēts, ka vismaz vēl viens atbildētājas darbinieks ir strādājis Zalcburgas federālajā zemē būvniecības nozarē.

3. Valsts tiesības

§4. (1) 50. panta 1. punktā minētajās lietās pēc prasītāja izvēles teritoriālā piekritība

1. 1)–3) punktā minētajos gadījumos ir arī tiesai, kuras apgabalā

a) ir darba ņēmēja dzīvesvieta vai pastāvīgā dzīvesvieta laikā, kad pastāv darba tiesiskās attiecības, vai bija darba tiesisko attiecību izbeigšanas brīdī;

[..]

d) ir jāizmaksā darba samaksa vai, ja darba tiesiskās attiecības ir tikušas izbeigtas, tā bijā jāizmaksā pēdējo reizi; vai

[..].

4. Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums

ASGG tiesību normas ir jāinterpretē atbilstoši direktīvai.

4.1. Par pirmo jautājumu

Vispirms rodas vispārīgais jautājums, vai Regulas Nr. 1215/2012 21. pants ir jāpiemēro arī darba tiesiskajām attiecībām, kuru ietvaros darba ņēmēja Austrijā gan ir vienojusies par darba līgumu, taču darbam gatavā darba ņēmēja pēc tam nav strādājusi nedz Austrijā, nedz Vācijā.

Saskaņā ar (2008. gadā pasludināto) valsts judikatūru un (2008. gadā spēkā esošo) doktrīnu tika konstatēts: ja darba ņēmējs gan ir noslēdzis darba līgumu, taču nav uzsācis strādāt, piemērojot Regulas Nr. 1215/2012 5. panta 1) punktu *mutatis mutandis*, noteicošā ir vieta, kurā darba ņēmējam būtu bijis jāizpilda darba līgums (Auer no: Geimer/Schütze, Rechtsverkehr 540 Art. 18 EuGVVO, 12. punkts; Burgstaller, DRdA 1999, 470. lpp.; Ganglberger, RdW 2000, 160. un 161. lpp.; Kropholler, Zivilprozeßrecht⁸ Art. 19 EuGWO, 9. punkts, un *Corte di cassazione* [I] Riv dir int priv proc 2004, 661. lpp., kā arī 14 *Ob* 81/86 [par *IPRG* [Starptautisko privāttiesību likuma] 44. pantu] *SZ* 59/91 = Arb 10.537 = DRdA 1988, 343 [Kerschner] = ZAS 1987, 50 [Beck-Managetta/Mayer-Maly]).

Saskaņā ar citu valsts tiesu judikatūru attiecībā uz Lugāno Konvenciju par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās ir prasīts zināms ilglaicīguma un [orig. 5. lpp.] pastāvīguma elements. Ja Vācijā dzīvojošs darba ņēmējs ir noslēdzis darba līgumu ar Austrijā reģistrētu uzņēmumu, taču nav sācis strādāt, Lugāno Konvencijas par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 5. panta 1) punkta otro un trešo teikuma daļu nepiemēro. Darba veikšanai, kura saskaņā ar Lugāno Konvencijas par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 5. panta 1) punkta otro un trešo teikuma daļu pamato jurisdikciju, ir jāpiemīt zināmam ilglaicīguma un pastāvīguma elementam (*OGH 8 ObA* 154/98z).

Tāpēc iesniedzējtiesas ieskatā no 2017. gada 6. septembra līdz 2017. gada 15. decembrim, tātad vairākus mēnešus ilgušo darba tiesisko attiecību gadījumā, ir konstatējams zināms ilglaicīgums un pastāvīgums. Turklāt darba līguma sagatavošana un noslēgšana notika Austrijā. Reģistrācija saistībā ar sociālo apdrošināšanu notika Austrijā.

Iepriekš uzdotais jautājums rodas arī saistībā ar Eiropas tiesībās reglamentēto tādu īpašu personu grupu aizsardzību kā, piemēram, patērētāji, attiecībā uz kuriem Regulas Nr. 1215/2012 18. panta 1. punktā saistībā ar patērētāju līgumiem ir paredzēts, ka patērētājs var celt prasību pret otru līgumslēdzēju pusi vai nu tās dalībvalsts tiesās, kurā ir minētās puses domicils, vai arī, neatkarīgi no otras

līgumslēdzējas puses domicila vietas, patērētāja domicila vietas tiesās. Darba ņēmēju tāpat kā patērētāju gadījumā var pieņemt, ka runa ir par aizsargājamu personu grupu, kurai Eiropas tiesību normās salīdzinājumā ar valsts tiesisko regulējumu nevajadzētu būt radītai nelabvēlīgākai situācijai. Šajā ziņā it īpaši ir jānorāda uz finansiālo situāciju darba ņēmējas nelielās peļņas gadījumā, kas apgrūtina prasības celšanu citā dalībvalstī.

4.2. Par otro un trešo jautājumu

Ja Regulas Nr. 1215/2012 21. panta piemērošana principā tiktu apstiprināta, tiek uzdoti jautājumi par to, vai, ņemot vērā Eiropas tiesisko regulējumu, kas šajā gadījumā darba ņēmējiem ir nelabvēlīgāks, var piemērot valsts tiesības, kuras piešķir darba ņēmējam atvieglotu pieeju tiesību aizsardzībai valsts līmenī.

Šajā gadījumā darba devējs, dodot vai nedodot iespēju strādāt, vienalga kurā dalībvalstī, varētu, izvairīties no valsts – un prasītājam labvēlīgāko – noteikumu par jurisdikciju saskaņā ar ASGG 4. pantu piemērošanas. Līdz ar to darba ņēmējam, kura ilgāku laiku gaida darbu un kura tikmēr nevar pieņemt citu darba piedāvājumu, turklāt tiktu radīta nelabvēlīga situācija vēl arī procesuālā ziņā, jo viņai pretēji labvēlīgākajiem valsts noteikumiem prasība par nesamaksāto darba samaksu būtu jāceļ citā dalībvalstī. [oriģ. 6. lpp.]

4.4. Par ceturto jautājumu

Gadījumā, ja darba ņēmējam nav piemērojamas labvēlīgākās valsts tiesības, tiek uzdots jautājums par to, kā ir jāinterpretē Regulas Nr. 1215/2012 21. pants.

4.5. Par piekto jautājumu

Ja Regulas Nr. 1215/2012 21. pants principā nebūtu piemērojams šajā lietā, ir jāizmanto pārējie Regulas Nr. 1215/2012 noteikumi un jāuzdod jautājums par to interpretāciju šajā situācijā. Lai novērstu atkārtos, šajā ziņā salīdzinājuma veidā tiek norādīts uz jau iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem.

5. Par Tiesas interpretācijas kompetenci

Šajā lietā nav konstatējama Eiropas Savienības Tiesas judikatūra par jurisdikciju saistībā ar Regulas Nr. 1215/2012 21. pantu situācijā, kad darba līgums tiek noslēgts, bet darbs netiek veikts. Ir nepieciešama interpretācija it īpaši saistībā ar principiālajiem jautājumiem par jurisdikciju saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 21. pantu salīdzinājumā ar darba ņēmējam labvēlīgāko valsts tiesisko regulējumu par tiesību īstenošanu.

Pareizā Kopienas tiesību piemērošana, ņemot vērā līdz šim pasludināto Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, nav tik acīmredzama, lai nebūtu nekādu saprātīgu šaubu par atbildi uz uzdotajiem jautājumiem (“*acte clair*”).

II Tiesvedības darba lietu tiesā apturēšana līdz prejudiciālās tiesvedības noslēgšanās brīdim balstās uz *GOG* 90.a pantu.

[*omissis*: noformēšanas atzīme un paraksts] [..]

DARBA VERSIJA